

**Рішення разової спеціалізованої вченої ради ДФ 26.133.113
про присудження ступеня доктора філософії**

Здобувачка ступеня доктора філософії Терлецька Тетяна Сергіївна, 1986 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила, у 2020 році – Київський університет імені Бориса Грінченка за спеціальністю «Управління електронним навчанням у міжкультурному просторі», з 2019 року й дотепер працює в науково-дослідній лабораторії цифровізації освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, виконала акредитовану освітньо-наукову програму «Освітні, педагогічні науки».

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 26.133.113 Київського столичного університету імені Бориса Грінченка виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), місто Київ, від 26 березня 2026 року № 246, у складі:

Голова разової спеціалізованої вченої ради:

БРАТКО Марія Василівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітології та психолого-педагогічних наук Факультету педагогічної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Рецензенти:

ЛИТВИН Оксана Степанівна, кандидат фізико-математичних наук, доцент, старший науковий співробітник, декан Факультету інформаційних технологій та математики, доцент кафедри математики і фізики Факультету інформаційних технологій та математики Київського столичного університету імені Бориса Грінченка;

ШКУРЕНКО Олександра Вікторівна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри початкової освіти Факультету педагогічної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Офіційні опоненти:

СПРІН Олег Михайлович, доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України, директор Інституту цифровізації освіти Національної академії педагогічних наук України;

ВОЙТОВИЧ Ігор Станіславович, доктор педагогічних наук, професор, проректор з навчально-виховної роботи, професор кафедри цифрових технологій та методики навчання інформатики Факультету математики та інформатики Рівненського державного гуманітарного університету.

На засіданні 20 травня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 011 Освітні, педагогічні науки Терлецькій Тетяні Сергіївні на підставі прилюдного захисту дисертації «LMS Moodle як засіб організації диференційованого навчання в закладах вищої освіти» за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки .

Дисертацію виконано у Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), місто Київ.

Науковий керівник: Морзе Наталія Вікторівна, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, професор кафедри комп'ютерних наук Факультету інформаційних технологій та математики Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Дисертація Терлецької Тетяни Сергіївні на тему «LMS Moodle як засіб організації диференційованого навчання в закладах вищої освіти» подана на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки (науковий керівник – Морзе Наталія Вікторівна, професор кафедри комп'ютерних наук, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України) є завершеною, самостійною роботою, що містить науково обґрунтовані результати, актуальність, наукову новизну, теоретичне та практичне значення і відповідає пп. 6-9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти,

наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 (зі змінами), наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», затвердженого Міністерством юстиції України 03.02.2017 р. за № 155/30023. Дисертація Терлецької Тетяни Сергіївни та наукові публікації, в яких висвітлено наукові результати дисертації, виконано на належному науковому рівні з дотриманням академічної доброчесності. Терлецька Тетяна Сергіївна на високому рівні оволоділа методологією науково-дослідницької діяльності, набула теоретичних знань, відповідних умінь, навичок та компетентностей. Здобувачка вільно володіє матеріалом.

Здобувачка має 14 наукових публікацій: 6 публікаціях (зараховано як 4,5 публікації) у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України (4 з них в співавторстві); 1 стаття (у співавторстві) у періодичному науковому виданні, проіндексованому в базі даних Web of Science Core Collection; 7 статей (у співавторстві), у яких додатково висвітлено наукові результати дисертації.

1. Буйницька, О., Варченко-Троценко, Л., Терлецька, Т., & Настас, Д. (2020). Модернізація системи електронного навчання університету до потреб учасників освітнього процесу. Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету (Серія «Освітні, педагогічні науки), 9, 1-14. <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2020.9.1>

2. Буйницька, О., Варченко-Троценко, Л., Василенко, С., Настас, Д., Тютюнник, А., & Терлецька, Т. (2021). Персоналізовані траєкторії професійного розвитку викладачів університету за цифровим напрямом. Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету (Серія «Освітні, педагогічні науки), 11, 13-31. <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2021.112>

3. Terletska, T., Hlushak, O., & Varchenko-Trotsenko, L. (2023). Organisation of level-based differentiated instruction for heterogeneous groups in Moodle. Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету (Серія

«Освітні, педагогічні науки), 14, 77-89. <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2023.147>

4. Terletska, T. (2024). Differentiated instruction at higher education institutions: bibliometric analysis. *Огляд сучасної вищої освіти / The Modern Higher Education Review*, 9, 101-118. <https://doi.org/10.28925/2617-5266/2024.96>

5. Терлецька, Т. (2025). Модель організації диференційованого навчання у електронному освітньому середовищі на базі LMS Moodle. *Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету (Серія «Освітні, педагогічні науки)*, 19, 177-190. <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2025.1912>

6. Терлецька, Т., & Варченко-Троценко, Л. (2025). Експериментальна перевірка методики організації диференційованого навчання в LMS Moodle. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*, 85(4), 177-197. <https://doi.org/10.28925/2412-0774.2025.4.13>

7. Buinytska, O., Terletska, T., Smirnova, V., Tiutiunyk, A., Kovalenko, I., & Hrytseliak, B. (2025). Artificial intelligence in open university ecosystem context. *Information Technologies and Learning Tools*, 105(1), 204-221. <https://doi.org/10.33407/itlt.v105i1.5959>

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради та висловили зауваження та побажання:

СПІРІН Олег Михайлович, доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України, директор Інституту цифровізації освіти Національної академії педагогічних наук України, зауваження та побажання:

1. У роботі доцільно було б чіткіше розмежувати поняття «диференційоване навчання», «персоналізація навчання», «адаптивне навчання». У різних фрагментах тексту вони використовуються як близькі за змістом, а механізм реалізації моделі названо «адаптивним освітнім циклом», що потребує додаткового пояснення меж і співвідношення цих понять. Робота виграла б, якби авторка подала окрему порівняльну таблицю або схему співвідношення цих понять із чітким визначенням, яке з них позначає

загальний педагогічний підхід, яке – спосіб проектування середовища, а яке – спосіб організації в цифровому освітньому середовищі.

2. У роботі сформульовано критерії та індикатори якості впровадження диференційованого навчання і дібрано засоби LMS Moodle для їх забезпечення. Це безперечно є сильною стороною дослідження. Разом із тим для посилення прикладної цінності доцільно було б доповнити роботу, визначивши шкали, рівні, правила інтерпретації показників і порядок практичного використання такого інструментарію викладачем або експертом.

3. На с. 115–117 описано аналітичний і проєктувальний етапи, де визначаються параметри диференціації та логіка побудови індивідуалізованих освітніх маршрутів, а на с. 153–156 – інструменти відстеження прогресу студентів. Водночас у роботі бажано було б чіткіше показати, за якими саме емпіричними індикаторами фіксується індивідуальна траєкторія, як співвідносяться маршрут, темп, вибір ресурсів, активність у курсі та досягнення результатів навчання, а також за якими правилами викладач обирає пріоритетний параметр диференціації, коли діагностичні дані студента вказують на різноспрямовані потреби.

4. У підрозділі 2.4 на с. 141 та 156 обґрунтовується роль інструментів штучного інтелекту у створенні мультимодального контенту, аналізі активності та прогнозуванні навчальних труднощів. Такий підхід є перспективним. Разом із тим, у межах експериментальної перевірки методики (с. 165-183) не цілком виразно розмежовано, які рішення із застосуванням штучного інтелекту були реально використані в дослідженні, а які лише окреслені як потенціал подальшого розвитку. На наш погляд, це дозволить уникнути змішування експериментально перевірених положень і перспективних ідей.

5. На с. 163-165 описано ключові положення педагогічного експерименту: дві академічні групи без процедури випадкової рандомізації, один заклад вищої освіти, одна навчальна дисципліна та один викладач. Така організація є зрозумілою для реального освітнього процесу і не знижує

цінності отриманих результатів, однак об'єктивно звужує можливості їх широкого узагальнення. Тому в подальших дослідженнях доцільно було б розширити апробацію методики на інші спеціальності, дисципліни, рівні вищої освіти та різні типи закладів вищої освіти.

6. На с. 163-164 авторка коректно окреслює потенційні загрози внутрішній валідності дослідження, зокрема ефект викладача, ефект новизни та ризик контамінації між групами. Водночас переконливість результатів була б ще вищою, якби до процедури оцінювання було додано зовнішню педагогічну експертизу якості диференційованого ЕНЖ.

7. Зміст програми підвищення кваліфікації викладачів та результати її впровадження розкрито змістовно і переконливо (підрозділ 3.2), а у висновках до розділу 3 акцентовано на значенні готовності викладача до реалізації диференційованого навчання. Водночас для посилення доказовості доцільно було б подати зіставлення вхідного і вихідного рівнів готовності викладачів за окремими критеріями, а також коротко показати, яким чином результати цього навчання були перенесені у реальну модернізацію їхніх електронних навчальних курсів.

ВОЙТОВИЧ Ігор Станіславович, доктор педагогічних наук, професор, проректор з навчально-виховної роботи, професор кафедри цифрових технологій та методики навчання інформатики Факультету математики та інформатики Рівненського державного гуманітарного університету, зауваження та побажання:

1. У розділі 1, де представлено результати кластерного аналізу наукових публікацій, доцільним видається уточнення наукової цінності отриманих кількісних показників, зокрема щодо загальної кількості відібраних джерел. Потребує додаткового пояснення, чи здійснювався цілеспрямований добір публікацій для подальшого порівняльного аналізу саме в контексті тематики дослідження.

2. У частині, присвяченій визначенню критеріїв якості диференційованого навчання (с. 75–80), дискусійним є питання віднесення професійної компетентності викладача до таких критеріїв. Видається доцільним чіткіше розмежувати критерії як характеристики освітнього процесу та чинники, що впливають на його якість.

3. У підрозділі 2.1, де розглядаються можливості LMS Moodle для реалізації диференційованого навчання, доцільно було б розширити ілюстративний матеріал. Зокрема, представлення скріншотів із прикладами налаштувань інструментів (умовного доступу, групування, варіативних завдань) сприяло б кращому сприйняттю та підвищенню практичної цінності викладеного матеріалу.

4. Положення про визначальну роль професійної підготовки викладача як ключового чинника впровадження диференційованого навчання в цифровому освітньому середовищі на базі LMS Moodle потребує додаткового узгодження з загальною логікою дослідження. Зокрема, доцільно конкретизувати, яким чином цей чинник інтегрується у розроблену модель і чи розглядається він як її складова чи зовнішня умова реалізації.

5. Окремі зауваження стосуються структурування додатків (зокрема Ж, И, К, М), зміст яких частково дублює або доповнює матеріали основних розділів. У зв'язку з цим доцільно було б переглянути їх розміщення, інтегрувавши відповідні матеріали до змісту розділів (зокрема 1–3) або оптимізувавши їх представлення з урахуванням логіки викладу, що сприяло б підвищенню цілісності роботи.

ШКУРЕНКО Олександра Вікторівна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри початкової освіти Факультету педагогічної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, зауваження та побажання:

1. У роботі зазначено, що одним із головних бар'єрів для впровадження диференційованого навчання (ДН) є надмірне навантаження на викладача,

зумовлене необхідністю підготовки великої кількості різнорівневих матеріалів. Хоча використання інструментів ШІ згадується як перспектива подальших досліджень, у роботі було б доцільно ширше описати можливості використання генеративного ШІ вже зараз для автоматичного створення варіативних пояснень, тестів та адаптивних сценаріїв безпосередньо в LMS Moodle, що дозволило б значно удосконалити авторську модель.

2. Авторка обґрунтовано зауважує, що LMS Moodle не є повністю адаптивною системою і потребує складних ручних налаштувань для реалізації персоналізації. З огляду на це, виникає питання щодо відтворюваності методики викладачами з початковим рівнем цифрової компетентності. Бажано було б додати рекомендації щодо розроблення уніфікованих «шаблонів диференціації» в Moodle, які дозволили б викладачам впроваджувати ДН без глибокого занурення в технічні тонкощі налаштування плагінів та умовного доступу.

ЛИТВИН Оксана Степанівна, кандидат фізико-математичних наук, доцент, старший науковий співробітник, декан Факультету інформаційних технологій та математики, доцент кафедри математики і фізики Факультету інформаційних технологій та математики Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, зауваження та побажання:

1. У теоретичному розділі спостерігається досить розлогий аналіз окремих підходів до диференційованого навчання, насамперед тих, що сформувалися в контексті шкільної освіти, що певною мірою знижує компактність викладу матеріалу з урахуванням специфіки дослідження у сфері вищої освіти.

2. У дисертації ґрунтовно представлено методику організації диференційованого навчання в цифровому освітньому середовищі, водночас її практичний потенціал виглядав би ще більш переконливо за умови ширшої представленості прикладів її застосування в освітній практиці закладів вищої освіти.

3. Рекомендації щодо впровадження розробленої методики та організації підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників є важливою складовою практичної значущості дослідження, однак дискусійним залишається питання більш детального висвітлення механізмів інституційного забезпечення їх реалізації на рівні закладу вищої освіти.

4. Експериментальна перевірка ефективності методики здійснювалася в межах одного закладу вищої освіти та на здобувачах однієї освітньої програми, що зумовлює обмеження щодо узагальнення результатів і визначає перспективність подальших досліджень у напрямі розширення емпіричної бази та апробації в інших освітніх і дисциплінарних контекстах.

БРАТКО Марія Василівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітології та психолого-педагогічних наук Факультету педагогічної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, побажання:

1. Варто звернути увагу, що дана робота є цілісною, має наукову новизну, але особливо імponує її практична складова. Практичний інструмент є якісним і може реально застосовуватися в освітній практиці для забезпечення індивідуального підходу до кожного здобувача освіти, зокрема через можливості LMS Moodle. Є підстава вважати, що ці напрацювання не залишаться лише на рівні теоретичних положень, а знайдуть практичне застосування.

2. Представлена дисертаційна робота є завершеним дослідженням, яке відповідає всім вимогам до такого роду кваліфікаційних робіт. Робота є цілісною, практичною та такою, що не викликає зауважень щодо її наукового рівня. У процесі обговорення висловлено підтримку дисертаційної роботи та зазначено, що вона заслуговує на позитивну оцінку і підтримку в контексті присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні наук.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради,

«Проти» – немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада ДФ 26.133.113 присуджує Терлецькій Тетяні Сергіївні ступінь доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради ДФ 26.133.113

Марія БРАТКО